

МАЛИЙ БІЗНЕС: НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ, БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

25 вересня 2012 р. ВНЗ «Національна академія управління» та ДНУ «Академія фінансового управління» Міністерства фінансів України провели науково-практичний семінар, присвячений актуальним проблемам правового регулювання, оподаткування та бухгалтерського обліку суб'єктів малого бізнесу.

Добре відомо, що кількість сивого волосся і настрій бухгалтера багато в чому залежать від законодавства. Якщо воно стабільне – життя бухгалтера більш-менш спокійне, а робота прогнозована, хай і нелегка. Проте з'являється новий нормативний акт – і в бухгалтерських колах зчиняється справжній шторм: як на практиці впроваджувати цей акт? які зміни відбулися у звітності? як не потрапити під штрафні санкції?

Бухгалтерам, а тим більше підприємцям, що працюють у сфері малого бізнесу (особливо фізичним особам), далеко не завжди зрозуміло, як діяти в тій чи іншій конкретній ситуації. Наприклад, після оприлюднення наказів Міністерства фінансів України «Про затвердження Методичних рекомендацій із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами» та «Про затвердження форм Книги обліку доходів і Книги обліку доходів і витрат та порядків їх ведення» вітчизняні підприємці та бухгалтери відчували нагальну потребу отримати роз'яснювальну інформацію про те, як застосування цих нормативних актів відобразиться на результатах їхньої діяльності.

Задля вирішення цієї проблеми і було проведено Академією фінансового управління Міністерства фінансів України та Національною академією управління науково-практичний семінар на тему «Малий бізнес: нормативно-правове забезпечення господарської діяльності, особливості оподаткування, бухгалтерського обліку».

В актовій залі Академії зібралось близько 250 головних бухгалтерів, фінансистів і керівників приватних підприємств, власників бізнесу, працівників консалтингових і аудиторських компаній.

Неабияку актуальність теми семінару у своєму вступному привітальному слові підкреслив ректор Національної академії управління, доктор екон. наук, професор Сергій Єрохін.

Доповідачами на семінарі виступили профільні фахівці Державної податкової служби України, ко-

ординаційної ради з питань розвитку малого та середнього підприємництва при Кабінеті Міністрів України, спілки орендарів і підприємців України, науково-експертної ради Державної податкової служби України, провідних аудиторських, юридичних та консалтингових компаній, науковці Національної академії управління, Академії фінансового управління та Національної академії внутрішніх справ.

Учасники з цікавістю вислухали доповіді О. Ангелова, М. Базась, Ю. Баумана, В. Бондаря, Ю. Іванова, В. Левіна, Л. Ловінської, Л. Нескородженої, О. Польдяєвої, О. Ромашко, В. Хмільовського та ін.

Виступи супроводжувалися демонстрацією слайдів, схем, таблиць, коментарями до роздаткових матеріалів, які отримали слухачі під час реєстрації. Практичні завдання вирішувалися спільно з присутніми в залі та доповнювалися їх коментарями.

Досить докладно були розглянуті ключові положення Податкового кодексу як основи нарахування та сплати податків, основні елементи податків малого бізнесу, проведено порівняльний аналіз систем оподаткування у різних країнах, проаналізовані основні тенденції трансформації податкових відносин в Україні. Учасники семінару були також проінформовані про останні зміни в оподаткуванні прибутку.

Особливу увагу було приділено спрощеній та загальній системам оподаткування, виокремлені суб'єкти малого бізнесу, які мають право їх застосовувати, розкриті механізми нарахування та сплати податків за цими системами. Всебічно були також розглянуті і прикладні питання – організація, ведення бухгалтерського обліку суб'єктами малого бізнесу, їх податкова звітність, порядок складання та надання звітності.

Не оминули увагою доповідачі також і нетипові ситуації, які трапляються в житті малого бізнесу. На прикладах судової практики було розглянуто питання відповідальності керуючого складу за складання та подачу звітності.

Учасники семінару активно подавали запитання в усній та письмовій формах, на короткі отримували відповіді відразу, більш ґрунтовні були винесені на круглий стіл, який відбувся в другій половині дня. В жвавій дискусії брали участь і відповідали на запитання, надавали свої поради та рекомендації не лише доповідачі, а й слухачі.

Багато питань мали предметний характер – яким чином зробити те чи інше проведення, як воно буде відображене у фінансовій звітності, як вплине на об'єкт оподаткування підприємства.

Частіше за все лунали такі запитання:

- Які перспективи співпраці між Україною та СОТ, чи потрібно буде малому бізнесу працювати за МСБО?

- Які нюанси оподаткування та обліку фінансової допомоги (поворотної, безповоротної) що була надана та не повернута до 2009 р.?

- Чи можна на державному рівні вирішити проблему з подачею звітності на паперових та електронних носіях так, щоб в окремих випадках її можна було подавати в ручному режимі?

- Що заважає неухильно дотримуватися правила, коли нові законодавчі положення і норми на наступний рік повинні прийматися не пізніше 1 вересня поточного року?

- Яка перспектива полегшення оформлення документів з ПДВ для суб'єктів малого підприємництва?

- Чи можна добитися відповідності між різними нормативно-правовими актами?

- Чи є перспективи забезпечення малого бізнесу нормативно-правовими документами за видами діяльності?

У результаті дискусії учасниками семінару були напрацьовані такі **рекомендації та пропозиції**:

1. Першочерговим завданням визначити усунення протиріч між бухгалтерським обліком та нормами Податкового кодексу України в частині спрощення бухгалтерського обліку малого бізнесу, зменшення податкового навантаження, зменшення трудомісткості праці бухгалтерів, зайнятих у малому підприємстві.

2. Підтримати пропозиції ДННУ «Академія фінансового управління»:

2.1. Про внесення змін до податкового законодавства України щодо:

- систематизації законодавства про підприємство, яка має здійснюватися на засадах єдиного розуміння суті та змісту офіційно схваленої стратегії

державної політики розвитку підприємництва в Україні;

- внесення змін і доповнень у Господарський кодекс України в частині чіткішого визначення поняття «підприємство», адже під те визначення, що міститься в ст. 42 ГК України можна підвести будь-яку фізичну особу, яка постійно працює та отримує заробітну плату;

- забезпечення розгляду та прийняття в першочерговому порядку законопроектів, що знаходяться на розгляді у Верховній Раді України й спрямовані на подальше формування національного законодавства щодо сприятливих умов розвитку малого та середнього підприємництва з урахуванням вимог ЄС;

- зменшення податкового навантаження шляхом усунення подвійного оподаткування окремих операцій;

- зменшення кількості фінансової та податкової звітності, що подається суб'єктами малого підприємництва;

- внесення пропозиції стосовно можливості подання звітності на паперових носіях у випадках неможливості подачі звітності в електронному вигляді в об'єктивно обґрунтованих випадках;

- систематизація чинного законодавства з метою приведення у відповідність одних і тих самих норм в різних законодавчих актах.

2.2. Щодо звернення до Державної податкової служби України з пропозиціями:

- винести узагальнююче податкове роз'яснення стосовно тих змін в Податковому кодексі України, які стосуються змін податку на прибуток суб'єктів малого бізнесу;

- спростити бухгалтерський облік для фізичних осіб – підприємців у частині визнання первинного документу «товарний чек» таким, що підтверджує господарську операцію та має такий зміст – підтвердження факту відвантаження та оплати товарно-матеріальних цінностей;

- переглянути оподаткування домогосподарств (власно вироблена продукція) в частині звільнення їх від будь-яких податків.

Опитування учасників семінару наочно показало, що ініціатива Академії фінансового управління щодо проведення цього заходу є дуже вчасною, тематика доповідей – актуальною, інформація та роздаткові матеріали, отримані слухачами, – досить ґрунтовні і стануть їм у нагоді у практичній діяльності. Одностайне побажання всіх без винятку опитаних – такі семінари треба проводити частіше!